

dybt og rent Farvand, end ved den faste Kyst paa et med Stenrev og Grunde opfyldt, udstrakt Flak. Det forekommer mig derfor, at naar Talen er om et Anlæg af en Nød- og Tillflugtshavn, henviser ikke alene de almindelige Naturforhold os til disse Øer, men ogsaa de stedlige Forhold give dette Punkt Fortrinet frem for Frederikshavn. Rigtignok kunde det synes, som om det berettigede Krav, den jyske Stats-Jærnbane uomtvistelig har til at nyde godt af et Havne-Anlæg i det nordlige Kattegat, i saa Fald vilde blive tilsidesat; men jeg nærer den Overtydning, at endog Statsbanen i Længden vil være bedst tjent med, at der ved Valget fortrinnsvis tages Hensyn til den internationale Skibsfarts Tarv, thi det

bliver jo dog kun et Pengespørgsmaal, om man samtidig eller senere vil føre en Jærnbane-Dæmning ud til Hirschholmene (Græsholmen), imedens det derimod turde regnes for tvivlsomt, om en Udvidelse af Frederikshavns nuværende Havn ved Pengeofre vil kunne sikres imod Tilsanding.

Skulde jeg have brugt for stærke Farver i min Fremstilling, maa det kun tilskrives den varme Interesse, jeg nærer baade for Sømandsstanden og for en Sag, hvis heldige Fuldførelse kan blive et Vidnesbyrd om, at Danmark ved at drage Nytte af sin geografiske Beliggenhed fremdeles formaar at hævde sin Plads i vor paa store Foretagender rige Tidsalder.

En Tur paa Mississippi,

af Th. Fischer, Ingeniør.

Efter i flere Maaneder at have været sysselsat ved et Bjærgværk i Tennessee modtog jeg med Glæde Fabrikens Ordre at rejse til Memphis for at afvente nærmere Underretning om, hvor man derefter vilde anvende mig. Arbejdet havde været strængt, og jeg trængte til nogen Hvile. Jeg var imidlertid næppe traadt ind i det mig betegnede Hotel, før jeg modtog et Brev fra Fabrikken, og som akklimatiseret Amerikaner var jeg strax færdig til at drage af Sted igjen. Heldigvis hastede det just ikke denne Gang saa stærkt; man vilde kun foreløbig underrette mig om, at jeg en bestemt Dag skulde være i New Orleans for derfra med et Dampskib, der medførte Varer fra vor Fabrik, at afgaa til Habana. Mellemtiden kunde jeg bruge, som jeg vilde. — Man maa dog ikke tro, at dette Pusterum var videre stort, men for mig var det allerede stort nok, og jeg bestemte derfor i al Magelighed at gjøre Turen til New Orleans ad *Mississippi*, i Steden for at gjøre den trættende Jærnvvejstur. Jeg havde flere Gange tidligere været i Mississippi-Dalen, men kun hist og her. Den friske Luft ved Floden med dens Vellugt og Kølighed havde tit fremkaldt Ønsket om at lære den nærmere at kjende. Nu var Lejligheden der.

Jeg skyndte mig derfor ogsaa med hurtigst mulig at forlade den travle Fabrikby Memphis med dens mange Skibsværfter og gik om Bord paa et af de talrige Floddampskibe, der fare paa „det store Vand“, som det indianske Navn, der staves Missi-Sipi (Miche-Sepe), skal betyde. Rejselysten var kommen over mig, og om saa

alle de 40,000 Mennesker i Memphis havde bedt mig om at blive lidt længer hos dem, var jeg dog draget ud paa Floden. Jeg vilde glæde mig over dens bevægede Vand, selv om jeg ikke skulde faa mere at se end dette og Tennessees navnkundige Rørskove („cane brags“) langs Flodbredderne. Først da Memphis, som er et vigtigt Knudepunkt for de store Jærnvveje, og de bakkede Kyster derved vare komne mig af Syne, og da jeg mærkede, at jeg var ude paa den raske Strøm, fik jeg lidt Ro paa mig.

Det er ikke min Hensigt, at give en Beskrivelse af min Rejse ned ad „det store Vand“. Derimod skulde de følgende Linjer meddele nogle af de Indtryk og Erfaringer, som jeg modtog og nedskrev i min Notisbog. Den vældige Vandmasse var det første, som slog mig, og dette Indtryk forlod mig ikke paa hele Turen. Som man véd, udspringer Floden i *Itasca*-Søen, som er den første af en Række Søer, hvis Vande danne Mississippi-Løbet, og dette Løb udgjør i det hele en Strækning af omtrent 650 Mil, der gaar igjennem 20 Breddegrader; Mississippi er altsaa 150 Mile længere end Volga, Europas største Flod. Man har ikke i synderlig lang Tid vidst Besked om Flodens Udspring, og det vil maaske interessere én og anden at vide, at det først var i Aaret 1832, at *Schoolcraft* og *Allen* paaviste Sammenhængen. Forinden troede man nemlig efter *Beltramis* Opgivelser 1825 at have fundet Kilden til Mississippi i Søen *Cass*. I det Floden forlader *Itasca*, er den kun en lille Bæk,

16 Fod bred og 1 Fod dyb; Sjøens Tilløb ligge omtr. 1500 Fod over Havfladen. For Resten er der kun et meget smalt Skjel imellem de nævnte Søer, hvis Vande føres til den mejicanske Havbugt, og flere Vandløb, som falde ud i Hudsonsbugten. Godt og vel 50 Mil fra sit Udspring danner Mississippi Vandfaldet „the Falls of St. Anthony“, hvor Sejladsen paa den begynder. Mississippi gennemløber derpaa et langt Stykke uden at modtage noget større Tilløb. Den er paa dette Løb en klar og smuk Flod, men den forandres derpaa helt, i det den fra højre Side optager *Missouri*, d. v. s. Dyndfloden, som baade er større end selve Mississippi og tillige giver den et helt andet Udseende. Vandet bliver nemlig gult og saa uklart, at man ikke kan se en Tomme ned i det. Missouri-Mississippi er omtrent 1000 Mil lang, og det hele Flodløb burde vel derfor ogsaa snarest have Navn efter den førstnævnte Flod. Noget længere imod Syd optager Mississippi dernæst fra venstre Side *Ohio*, som er 300 Mil lang, og endnu længere nede fra højre Side *Arkansas*, som er 400 Mil lang eller lige saa lang som Donau, og *Red River*. Man regner, at det hele Flodsystems Opland omtrent indtager et Fladerum af 60—70,000 □ Mil. Efter at Ohio har udgydt sit Vand i Hovedstrømmen, er denne omtrent en Fjerdingvej bred og 16 Favne dyb, og den er altsaa dybere end Sundet paa de allerfleste Steder. De her opgivne Tal vise for Resten, som det synes mig, tilstrækkelig, hvor vældig Mississippi er.

Paa Grund af sin store Sejlbarhed er Mississippi en af de vigtigste Floder i Verden og paa en Maade et Sidestykke til Themsen. Men det er dog først Dampskibsfarten, der ret har hævet den til Betydning for Nordamerika, som en af Landets og Samfærdslens Hovedpulsarer. Før Dampskibsfarten tog en Rejse op ad Floden fra New Orleans til Louisville ved Ohio omtrent 6 til 7 Maanedere; dette var meget møjsommeligt. Siden Dampskibene ere komne i Brug, kan det heller ikke mere lønne sig at bringe Flodbaadene op ad Floden. Naar de ere komne saa langt ned, som man har Brug for dem, blive de solgte og brændte. Efter at Robert Fulton 1807 havde forsøgt sit Dampskib, varede det ikke længe, før Mississippi fik sit første Dampskib; dette skete 1811, og nu besejles Floden af saa mange af disse Fartøjer, at det næppe er muligt at opgive et nøjagtigt Tal paa dem, som man møder under en Sejlads. En nogenlunde Forestilling herom faar man dog af Statistiken. I Aaret 1875 fandtes der i de nordamerikanske Fristater 1070 Floddampere tilsammen med en Drægtighed af 236,000 Tons, og af disse hører Hovedmassen til Missis-

sippi*). I Løbet af en Dag møder man Dampere i Snesøvis paa Floden og af en Størrelse, som man ikke kjender til paa Evropas Floder. Mange af dem ligne svømmende Paladser, ere flere Stokværk høje og indrettede lige som de fineste og dyreste Hoteller. Men herom er der jo allerede skrevet udførligt nok i enhver Rejsebeskrivelse fra disse Egne.

Dernæst bidrager selve Mississippisletten meget til at forhøje Flodens Betydning. En stor Del af denne Slette er forhenværende Havbund, og der har en Gang i en foregaaende Jordperiode gaaet en Havarm, som forenede den mejicanske Havbugt med det nordlige Ishav, altsaa noget tilsvarende som i den gamle Verden, hvor en Lavning tyder paa en lignende Forbindelse mellem det kaspiske Hav og Havet ved Objflodens Munding. I Almindelighed kan man sige, at den øvre Mississippislette har en Højde af 4—600 Fod, d. v. s. den er omtrent dobbelt saa høj som Posletten. Fortjenesten for at have oplyst disse Højdeforhold tilkommer først og fremmest den franske Astronom *Nicollet*, hvis Kaart over den øvre Mississippislette støtter sig paa flere hundrede astronomiske og barometriske Maalinger; hans Kaart er optaget 1836—40. I den nedre Mississippislette ere Forholdene noget anderledes. Bredden kan være temmelig høj, saaledes f. Ex. imellem Byerne Vicksburg og Baton Rouge, men den er ogsaa hist og her meget lav, ja saa lav, at den ved Diger maa værnes imod Flodens Vande. De lave Bredder ere gjerne fuldstændige Marsklænder, og disse ere især fremtrædende imod Syd og ude i Deltaet, der indtager et Fladerum saa stort som hele Danmark, nemlig 700 □ Mil, og er dobbelt saa stort som Nildeltaet. Flodbredden, hvor Byerne Memphis, Vicksburg og Natchez ligge, hører til de frugtbarste og smukkeste Egne i Verden. Øst for Floden findes til Dels tætte Skove, men Vest for den træffer man næsten overalt Prerier.

Paa Grund af Sydøstvindene, som ere fremherskende, er Vejrlaget i den nedre Mississippidal varmt, og det fremkalder dér en overordentlig Rigdom af halvtropiske Planter, imedens der ved Flodens Udspring er Vinter de ni Maanedere af Aaret, og Vandene der omgives af Fyrre- og Birkeskove. Endnu findes hist og her f. Ex. i Staten Mississippi Strækninger med Landets oprindelige Skove. De ere prydede med Magnolier

*) I samme Aar talte den danske Handelsflaade 109 Dampere tilsammen med en Drægtighed af 21,600 Tons, og den norske Handelsflaade 211 Dampere tilsammen med en Drægtighed af 44,500 Tons, — altsaa langt mindre end Mississippi-Dampernes. *Red.*

af umaadelig Størrelse, hvis store, hvide Blomster om Foraaret fylde Luften med Vellugt, og hvis glimrende, altidgrønne Blade selv om Vinteren give Landskabet et sommerligt Udseende. Den største Del af Underskoven dannes af den altidgrønne, vilde Fersken og af en Art Kristtorn. Vinteren igjennem staar denne Underskov med purpurrøde og højrrøde Frugter, som i Forbindelse med Palmer og yndige Ege oplive Landskabet. For Resten kan man ogsaa her ikke undlade at lægge Mærke til den store Forskjel, som der er imellem de nordamerikanske og de danske Skove. Den Ensformethed, som findes i Skovene derhjemme, træffes ikke her; thi selv i Nordamerikas tempererede Egne dannes Skoven ikke af en enkelt eller nogle enkelte Træarter, hvorimod man finder 20—30 Arter mellem hverandre. Højest paafaldende ere de nordamerikanske Skove om Efteraaret. En Mængde af Træernes Blade skinne nemlig ved Løvfaldet med alle Regnbuens Farver, især skarlagensrødt og gult. Jeg har mangan Gang, naar jeg om Efteraaret har vandret om i en nordamerikansk Skov, tænkt paa et Sted hjemme, der giver en, skjønt kun svag Afglans af en saadan Skov, og det er Frederiksberg Have; thi ogsaa dér er der om Efteraaret et prægtigt Spil af Farver. Saa vidt jeg mindes, er der ellers kun to danske Skovtræer, som rigtig vise dette skønne Syn, inden de tabe deres Blade, nemlig Lønnon (Acer platanoides) og Navren (Acer campestre); men i europæiske Haver dyrker man jo adskillige nordamerikanske Træer netop paa Grund af deres røde Farve om Efteraaret, saaledes den vilde Vin, flere Arter af Ege, Rhus og Cratæus o. s. v. Af den røde Farve om Efteraaret kan man strax slutte sig til disse Planters Hjemstavn.

Men det lader til, at jeg fordyber mig i en temmelig almindelig Beskrivelse af Mississippidalen, og jeg havde dog netop først faaet meddelt, at jeg havde tabt Memphis af Sigte. Lad os heller nogenlunde følge med Dampskibet, eftersom det rask glider ned ad Floden. Ved Byen *Commerce*, en halv Snes Mil sydvest for Memphis, er Floden en Mil bred. Den løber her imellem lave Bakker, og Strømmen skærer noget bort snart af den ene Bred og snart af den anden. Hele Stykker Land underhules og styrte pludselig ned i det snavsede Vand, hist og her med store Træer, som saa føres bort, indtil Roden faar fat et Sted. Strømmen, der her gaar med en Fart af omtrent en Mil i Timen, vil saa føre Stammen i den Retning, som den angiver, og jo større Træet er, og jo fastere det sidder i Bund, des farligere bliver det for de op ad Floden styrende Skibe, imod hvis Forstavn det sigter. Disse Træstammer ere især ved Højvande en sand Plage for Sejladsen, thi man kan da ikke se og

undgaa dem. De have faaet Navnet „Sawyers“, egentlig Savskærere, paa Grund af Stammens svajende, pendulignende Bevægelser op og ned i Vandet, i det man har sammenlignet Bevægelsen med en Savs. Ved Lavvande kan man allerede se dem overalt lige fra Cairo ved Ohios Munding og til Baton Rouge; men de ere netop talrigst lige neden for Memphis, hvor de undertiden spærre Floden ligesom en Række Bajonetter. Ve den Damp, hvis Forstavn eller Skrog rammes af en saadan Træstammes Spids. Et frygteligt Stød vil pludselig standse dens Fart; Træet farer igjennem Skibets Sider og Planker, og Vandet strømmer ind; Ilden slukkes i Maskineriet, Hjulene standse, og Fartøjet gaar uden Redning til Bunds. Sker nu dette tilmed langt fra Kysten, om Vinteren eller om Natten, er alt tabt, almindeligvis ogsaa de ombordværendes Liv. Minder om disse Ulykker ser man ikke sjældn under Sejladsen ned ad Mississippi f. Ex. ved Udløbet af White River og Arkansas. I de senere Aar sørger man dog omhyggelig for at fjerne disse farlige Træstammer, og man ser Damppramme, som ere sysselsatte med at trække dem op af Flodbunden og at skaffe dem bort.

En Gang imellem kunne Dampskibene selv bidrage til, at Floden forsynes med „sawyers“. Det er nemlig Skik og Brug, at disse Skibe paa deres Ture lægge bi ved bestemte Pladser for at forsyne sig med Brændsel til Dampkedlerne, hvilket især gaar let, naar det er Højvande, thi der er da kun faa Fod fra Vandskorpen til Breddens øverste Kant. Man kaster i saa Fald et Ankertov om et ved Bredden voxende Træ „rounding-to to wood“; men dersom dette staar nær ved Floden, giver den underhulede Brink stundum efter for det forenede Tryk af Strøm og Fartøj, Træet styrter i Floden, og Skibet driver af Sted. Amerikaneren er bekjendt for at laane en Del Mundheld fra sin praktiske Gjærning og daglige Færd, og saaledes har han ogsaa laant fra disse Forhold. Vil man f. Ex. fraraade en Mand at indlade sig med en eller anden Person, hedder det „he will not do to tie to“ (han vil ikke du til at fortøje til), og om den navnkundige, konfødererede Ryttergeneral I. E. B. Stuart fortælles der, at han gjerne underskrev Breve til sine Venner med „Yours to tie to“ (Deres til at fortøje til).

Der skal i det hele ikke findes nogen anden Flod, som fører saa store Træmasser med sig som Mississippi. De give ogsaa Anledning til Dannelsen af Øer. Naar nemlig Træet sætter sig fast, hænder det, at det ikke mister sine Grene, før disse have fanget andre Træer, Rødder o. s. v., som nu danne Kjærnen til en Ø, hvorom Dynd og Jord samler sig. Saadanne flydende eller halv-

flydende Øer kunne da indvirke meget stærkt paa Flodløbet, som stadig skifter, og ændre det; men i Reglen vare de ikke længe. Strømmen tager dem med sig, naar deres Kjærne raadner, og de drive mulig et andet Sted hen, eller de strande paa andre lignende Øer og bidrage til at højne dem. Der er altid Æmne nok til Dannelsen af disse Øer, thi det kan indtræffe, at Floden bortriver Jordstykker, som ere flere Tønder Land store, og nedsænker dem i de brusende Strømhvirvler. Undertiden hører man fortælle, at man netop sejler hen over et Sted, hvor der faa Aar tidligere stod store Bygninger. Drivtømmer ser man rundt om Skibet, og ikke sjælden ser man det tjene til Hviloplads for Alligatorer, Skildpadder eller Rotter, som glæde sig ved Solens Skin og i et Nu plumpe i Vandet, naar de skræmmes. Mississippi har ellers ogsaa mere solide Øer end de nylig omtalte. Fra Ohios Udløb i den og indtil New Orleans er der 125 større og mindre Øer, som i Almindelighed ikke have Navne, men ligesom Gaderne i de store Byer herovre maa nøjes med at have et Nummer. Paa Øerne, i det mindste nord for Vicksburg, danner der sig hurtigt et Krat af Pil og Poppel, og dersom Øen faar Lov til at vare, blive Poplerne i Løbet af faa Aar 40—50 Fod høje.

Imellem Memphis og Vicksburg er Mississippi bredest, hvad der er i Samklang med de herværende lave Bredder. Popler, Pile, Ælme, Lindetræer og Morbærtræer ere de almindeligste Træarter, som man iagttager paa dette Stykke Vej.

Hist og her vil man ogsaa opdage adskillige store Gravhøje, der skrive sig fra en fjærn Tid, som ligger længe forud for Choctaws- og Chickasaws-Stammernes Bosættelse; thi disse Folk, som fandtes i Landet, da Evropæerne vandrede ind, vidste ikke det mindste at fortælle om dem. Oldtidslevninger af saadan Art findes langs Mississippi lige fra Cairo til i Nærheden af New Orleans, og de træffes, mærkelig nok, netop paa de Punkter, som man ogsaa nu vilde vælge til at indrette et Agerbrug. De staa maaske tillige i Forbindelse med et andet ejendommeligt Forhold paa den Strækning af Floden, hvor vi netop ere. Lidt oven for Vicksburg falder nemlig Floden Yazoo ud i Mississippi, efter at den saa temmelig har løbet jævnsides med denne og igjennem et fuldstændigt Marskland. I et Bind af New Yorks geografiske Selskabs Skrifter har jeg set omtalt, at der skal være adskilligt, som taler for, at denne Flod med dens mange Forgreninger oprindelig skyldes et System af Kanaler, der have tjent til at vande det frugtbare Land, og at de have staaet i Forbindelse med Mississippi, ligesom man ogsaa finder talrige Inddigninger

fra Oldtiden omkring dem. Man er i Evropa saa tilbøjelig til at tro, at det kun er den gamle Verden, som kan rose sig af at have haft en ældgammel og udbredt Civilisation. Den Iver, som hersker i Amerika for Studiet af Oldsager, vil mulig vise, at der ogsaa i den nye Verden for længe, længe siden har været en vidt udbredt Kultur. De nordiske Oldgranskeres Studier, der for Resten følges ogsaa af amerikanske lærde, ere jo kun i deres Barndom; hvem véd, hvad Indflydelse en omfattende Undersøgelse af de herværende Oldsager vil kunne have paa Oldgranskningen i Evropa?

Saa snart Vicksburg er bag os, højner Landet langs Floden sig til omtrent 300 Fod i den saakaldte „bluff formation“, som i Henhold til Sir Charles Lyell's Undersøgelse ere Alluvialdannelser, der ere blevne hævede, forinden det nuværende Flodleje dannede sig. Formationen strækker sig forbi den lille By Natchez med kun 7000 Indb. og til Baton Rouge, som er ligesaa ubetydelig, skjønt den er Hovedstaden i Louisiana. Disse Alluvialhøje ere meget frugtbare og bære en rig Skovvæxt af Ege, Popler, Tulipantræer, Sukkerhorn og Valnød.

Ved Grænsen af Staten Mississippi optages *Red River*, hvis Vand er lige saa okkergult som det i Arkansas Floden, og det er det sidste større Tilløb, som Hovedfloden modtager. Landskabet omkring Floden faar nu et mere kultiveret Udseende. Langs begge Bredder ser man Diger hæve sig højt over de flade Strækninger, hvor der er ryddet godt op i Skovene, og hvor Planterne dyrke Jorden med megen Flid. Omtrent en Fjerdingvej fra Floden voxe tætte Skove af Cypresser, Gummitræer (gum) og mange andre Træer. De høje Cypresser give Landskabet et særeget Præg. Deres Stammer ere nemlig lige og grenløse til en stor Højde, saa at Grenene først skyde ud nær ved Træets Top. Da de nu tillige sidde vandrette, bliver Skovkammen parallel med den Bund, hvorpaa Træerne voxe. Boligerne ere anbragte paa det højere Alluvium, og foran dem er der gjærne Plads til en skyggefuld Gaard, en Vej og et Dige imod Floden. Planternes Boliger ere almindeligvis baade godt og smagfuldt byggede. Der er noget fransk i deres Bygningsstil, noget let og elegant, som tager sig ypperlig ud imod den mørkegrønne Plantevæxt. Hovedbygningen har et eller to Stokværk med Søjlerækker og en Veranda, saa at Luften har uhindret Adgang til Huset, imedens Sollyset samtidig udelukkes fra det. Alléer og Grupper af Ege, Magnolier, Cedre og exotiske Planter omgive Bygningerne tilligemed smukt holdte Haver, af hvis frugtbare Jord der fremvoxer en Mængde Træer, med Abildsiner, Citroner, Ferskenes, Pærer, Blommer o. s. v. Det fede Alluvium bruges mest til Sukkerplantager, i hvis

Midte man ser det store Brugs Bygninger med Møller, Kogerier, Stalde, Pakhuse og Arbejderboliger, tilsammen dannende ligesom en lille By. De venlige Boliger, de talrige Arbejdere paa Markerne, Stimmelen af Dampskibe og Flodpramme, alt bidrager til at lade det gaa op for Tilskueren, at han har naaet til en af Verdens rigeste Egne.

Den sorte Opvarter, som særlig har været til min Tjeneste, siden jeg forlod Memphis, aabner Døren til min elegante Separatkahyt, fjærner Moskitonættet fra min Køje og melder, at vi have naaet *New Orleans*, mit foreløbige Bestemmelsessted. Jeg har altsaa sejlet 100 Mil fra Memphis og er kommen 5 Breddegrader imod Syd, saa at jeg er paa Højde med Ægypten f. Ex. Foran os ligger „the crescent city“ eller „Halvmaanestaden“, der næsten har samme Indbyggertal som Kjøbenhavn, men en mange Gange større Handelsvirksomhed. Forinden jeg forlader Dampskibet, vederkvæger jeg mig endnu en Gang ved at bruge dets herlige Badeindretninger, deltager i den udmærkede Frokost, hilser ærbødigst paa de smukke Damer i de hvide Morgentoiletter og skyller til Sidst endnu et Glas isnet Flodvand ned. Ja, Flodvand! Man skulde ikke tro det; men uagtet Flodens Vand endnu neden for *New Orleans* er aldeles gult og mudret, er det, naar det bliver filtreret, saa rent som Kildevand. Den kemiske Undersøgelse har stadfæstet Vandets Navnkundighed for Renhed og Velsmag. Man fortæller, at rejsende, som have smagt Nilens Vand, aldrig kunne glemme det; lige saa gaar det den, som en Gang har drukket af Mississippien. Det er ogsaa en i Louisiana almindelig udbredt Mening, at Mississippis Vand er meget sundt, og de derboende hvides stærke Konstitution tilskrives for en stor Del Brugten af dette Vand.

New Orleans er vidt og bredt navnkundig for sine pragtfulde og overmaade store Hoteller, og det med Rette. Strax ved Indtrædelsen i et saadant Hotel overvældes man af dets overdaadige Udstyrelse med Marmor, Spejlglas og Forgyldning og af den uendelige Mængde Værelser. Enhver Bekvemmelighed og Overdaadighed kan faas i et saadant Hotel; men det er dyrt. Den indre Del af *New Orleans* bærer endnu Præg af sin franske Oprindelse i den hele gammeldags Bygningsmaade, og desuden minde baade Butiksskiltene og det meget fransk, man hører, tilstrækkelig om Fortiden. Midt ind i Byen gaar en stor sejlbar Kanal, som ender med et Bassin, og en anden imod Vest førende Kanal er ogsaa fyldt med Skibe. Desuden er der Losseplads langs Flodkanalen, som værnes af Diger med Bolværk, og endelig ved Indsøen Pontchartrain, øst for Byen og forbundet med den ved Jærnsveje, ligger der mange Skibe, saa at man under-

tiden kan tælle omtrent et Par Tusende af dem. Disse Kanaler med Skibene give naturligvis *New Orleans* et livligt Udseende, men det, som forskjønner Byen mest, er dog de nyere Staddele med deres elegante Bygninger, som næsten alle ere omgivne af Orangelunde, foruden at de offentlige Pladser ere smukt tilplantede.

Det er ikke værdt at dvæle ved de offentlige Bygninger, skjønt der er nok af dem, og skjønt de ere udstrakte nok. Der er baade Kirker og Børser, adskillige Teatre og Banker o. s. v.; men de fortjene ikke synderlig Opmærksomhed. Derimod er det værdt, især for Folk af Faget, at besøge Bomuldspresserne, d. v. s. en vældig Bygning, som paa én Gang har Plads til 25,000 Baller Bomuld, og hvor der aarlig sammenpresses 150,000 Baller. Bomulden er af en umaadelig Vigtighed for Nordamerika baade med Hensyn til det indenlandske og det udenlandske Marked. I Aaret 1860, altsaa lige før Borgerkrigen, havde Nordamerika 900 Bomuldsfabrikker med 5 Mill. Tene og 120,000 mandlige og kvindelige Arbejdere. Raaæmnet havde en Værdi af 250 Mill. Kr., Produktionsværdien var 500 Mill., og Arbejdslønnen udgjorde 100 Mill. Kr. Krigen satte vel Bomuldsindustrien meget tilbage, men ti Aar efter var der allerede igjen 7—7½ Mill. Tene i Virksomhed.

For Resten er det som Handelsstad, at *New Orleans* har sin største Vigtighed, og i saa Henseende har den en meget stor Fremtid, efterhaanden som dens rige Oplands Kultur tager til. Allerede nu har dens Omsætning en Værdi af 800 Mill. Kroner. Industrien frembringer derimod aarlig kun for 40 Mill., imedens *New York* f. Ex. aarlig frembringer for 6—700 Mill. Kroner.

Vil man ret faa et Indblik i det for Byen ejendommelige Handelsrøre, bør man tage hen til den gamle franske Torveplads og paa en Tid, naar Handelen dér er paa det højeste. Hvilken Mangfoldighed af Varer, hvilket Liv og hvilket Virvar af Sprog eller rettere Sammensurium af Sprog; thi man kan høre Folk, som tale et Blandingssprog af fransk, engelsk og spansk. Evropæere, Negre, Kinesere, Indianere og de mest ubestemmelige „Blandinger“ færdes imellem hverandre. Jeg havde egentlig troet, at jeg skulde have set en større Mængde Negre, end jeg gjorde. Det kan maaske have været tilfældig, men jeg tror det næppe, og det siges almindelig, at man kan iagttage en stærk Bortdøen af Negrene i Sydstaterne. Som Grunde hertil opgiver man, at de frigjorte Negre i Almindelighed ere dovne, at de faa usund Føde, og at de leve svinsk, samt at Barnemord i en foruroligende Grad tage til imellem dem. Til Gjengæld udbreder det mongolske Element sig stærkt, da Indvandringen af Kinesere bliver større Aar for Aar.

Forinden jeg slutter min Omtale af New Orleans, skal jeg dog endnu nævne dens ejendommelige Kirkegaard, som ligger i Nærheden af Staden. En stor Del af Gravene findes imidlertid ikke under Jorden, men over den, i det alle, som have Raad dertil, lade deres døde indmure i de 10 Fod brede og 12 Fod høje Mure omkring Kirkegaardene; Grunden hertil er især, at Kirkegaardene ligge paa en meget sid Jordbund. Man maa nemlig vide, at en stor Del af New Orleans ligger saa lavt, at dens Gader ved Højvande ligge 5 Fod under Flodens Overflade og ved Diger ere værnede imod Oversvømmelser. Det er dog ikke sjældent, at Digebrud (efter det franske Element i Folket kaldte „crevasses“) finde Sted og volde megen Ødeleggelse.

New Orleans ligger omtrent 23 Mil fra Mundingerne af Mississippi („the passes“), af hvilke to ere de vigtigste, nemlig Nordøstpassagen eller Balize og Sydvestpassagen, som bruges af de større Skibe. Floden, som ved New Orleans har en Middel-Dybde af 150 Fod under Højvandsmærket, er ellers saa lav i sin Munding, at Sejladsen derpaa er vanskelig, og at Løbene maa holdes aabne ved Kunst for ikke at sande til. Lyell har udregnet, at den vældige Strøm aarlig fører 3700 Mill. Kubikfod Dynd og Sand med sig.

Neden for New Orleans faa Bredderne et helt tropisk Udseende. Denne Del af Deltaet „the lower coast“ er dannet af Aflejringer paa et ældre Delta og paa Bunden af den mejicanske Bugt, hvis Kyst en Gang i Tiden har strakt sig langt oven for Halvmaanestaden. I Deltaet er der flere Søer, som kun ved smalle Landstrimler ere skilte fra Havet, og en stor Del af Aaret staar meget af Deltaet under Vand. Det meste Land, som er tjenligt til Dyrkning, ligger langs Flodbredden, hvor der foruden kunstige ogsaa er talrige naturlige Diger, som Floden selv danner, og som den forøger, saa at det efterhaanden bliver den vanskelig at overskride dem. Flade Strækninger med Cypresser, Palmer, Rør, Siv og andre Planter adskille de dyrkede Marker fra det aabne Hav. Hele den smalle Landstrækning, som omgiver Floden, er tæt beboet og udmærket dyrket. Store Sukkerplantager strække sig milevidt langs Floden, og pragtfulde Boliger vidne om Ejernes Rigdom. De ere omgivne med Hækker af Roser og Lunde af Orangetræer og bredbladede Bananer. Man ser Orangetræer, som ere 30 Fod høje, og som bugne af Frugter. I Læ af dem bor en broget Blanding af

Menneskeracer, Efterkommerne af de første Nybyggere fra Spanien, Frankrig og Italien. Mange af Husene ere tækkede med Palmeblade og bidrage sammen med de mørkhudede Beboere til, at man tror sig hensat under Troperne. Indbyggerne sysle med Ris- og Orangeavl, med Jagt og Fiskeri. Imedens man sejler forbi disse Folks Ejendomme, kommer man let til at sammenligne Landet med de frugtbare Elbøer ved Hamburg, som ligeledes ved Diger ere værnede imod Floden, men her er Marsklandet endnu lavere; thi fra Dampskibets Dæk ser man bogstavelig ned paa Boliger og Marker. Det er heller ikke uden Fare for Ejendom og Liv at leve i dette Land; men ingen Steds lønnes heller Arbejdet som her; Udbyttet af hver Stump Land er meget stort, ja halvanden Acre har endog indbragt 28,000 Kroner for Abildsiner.

Det meste af disse herlige Strækninger omfattes af Soguet *Plaquemines*, som paa Grund af sin Frugtbarhed paa al Slags Frugt og sin Overflod af Fisk, Fjerkræ, Vildt og Kvæg er blevet kaldt Louisiana's „Kejsersogn“ (the empire parish). Det vilde ogsaa i Sandhed være det herligste Opholdsted paa Jorden, dersom det ikke havde sine Plager, som stundum gjøre dette jordiske Eden til et Helvede. Orkaner og Cykloner, Malaria og gul Feber, Moskitoer og Slinger ere bl. a. frygtelige Svøber for disse Egne. Fra det caribiske Hav følge Hvirvelstørme med Golfstrømmen. Stormsnyer, der ere ledsagede af Lyn, Regn og Hagl, velte derpaa ned fra Klippebjergene for at gjenoprette den forstyrrede Ligevægt i Luftkredsen, og denne Nordvestvind presser saa imod Vinden fra Sydøst, der ellers hersker Sommer og Vinter. Derved opstaar en vældig Kamp, og en Orkan er Følgen af Mødet. Med Mellemløb af 10—12 Aar komme disse frygtelige Orkaner og tilintetgjøre i et Nu, hvad der hører mange Aars Flid og Sparsommelighed til at gjenoprette. Digerne brydes, Saltvandet ødelægger Markerne, Boligerne omstyrtes, Kvæget drukner, og de stakkels Mennesker maa takke Gud til, naar de redde Livet. Trods alle disse Farer leve dog Tusender imellem disse Sumpe, og mange af dem leve vel og naa en høj Alder, medens fremmede ikke kunne taale det dødbringende Vejrlag og i Masse bortrives af den gule Feber.

I det Floden endelig falder ud i den mejicanske Bugt, indsnævres Landet mere og mere, og det ender i nøgne, sumpede Bredder, der tillade Blikket uhindret at skue ud over det aabne Hav, som skal føre os til Cuba.